

Quick scan ecologie

Eikenstein te Zeist

24 augustus 2020

Samenvatting

Voor het perceel Eikenstein aan de Utrechtseweg 37 te Zeist wordt ontwikkeling van woningen voorbereid. De ontsluiting van de woningen zal via de Laan van Eikenstein plaats vinden. Voor de bouw van de woningen zijn in een eerder stadium de verschillende onderzoeken uitgevoerd. Voor de ontsluiting is bijgaand een ecologisch onderzoek uitgevoerd.

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 17 juli 2020 is gebleken dat de aanwezigheid van beschermde soorten kan worden uitgesloten. Voor werkzaamheden is een vervolg onderzoek niet noodzakelijk.

Op de planlocatie zijn mogelijk algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen, dat globaal van half maart tot eind juli is. De aanwezigheid van egel en eekhoorn is eveneens niet uit te sluiten. De werkzaamheden moeten buiten de winter worden uitgevoerd, of begeleid worden door een ecooloog. De bosstrook kan een vliegroute voor vleermuizen zijn. De verlichting mag daarom niet toenemen en de opening voor de ontsluitingsweg moet zo beperkt mogelijk worden.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Inhoud

- 2 - Inleiding**
- 3 - Beschrijving gebied**
- 4 - Waarnemingen**
- 7 - Analyse**
- 9 - Advies & Bronnen**

Colofon

Opdrachtgever	Monument Eikenstein B.V.
Projectnummer	20.275
Datum	24 augustus 2020
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	M. Nieuwhof
Status	definitief

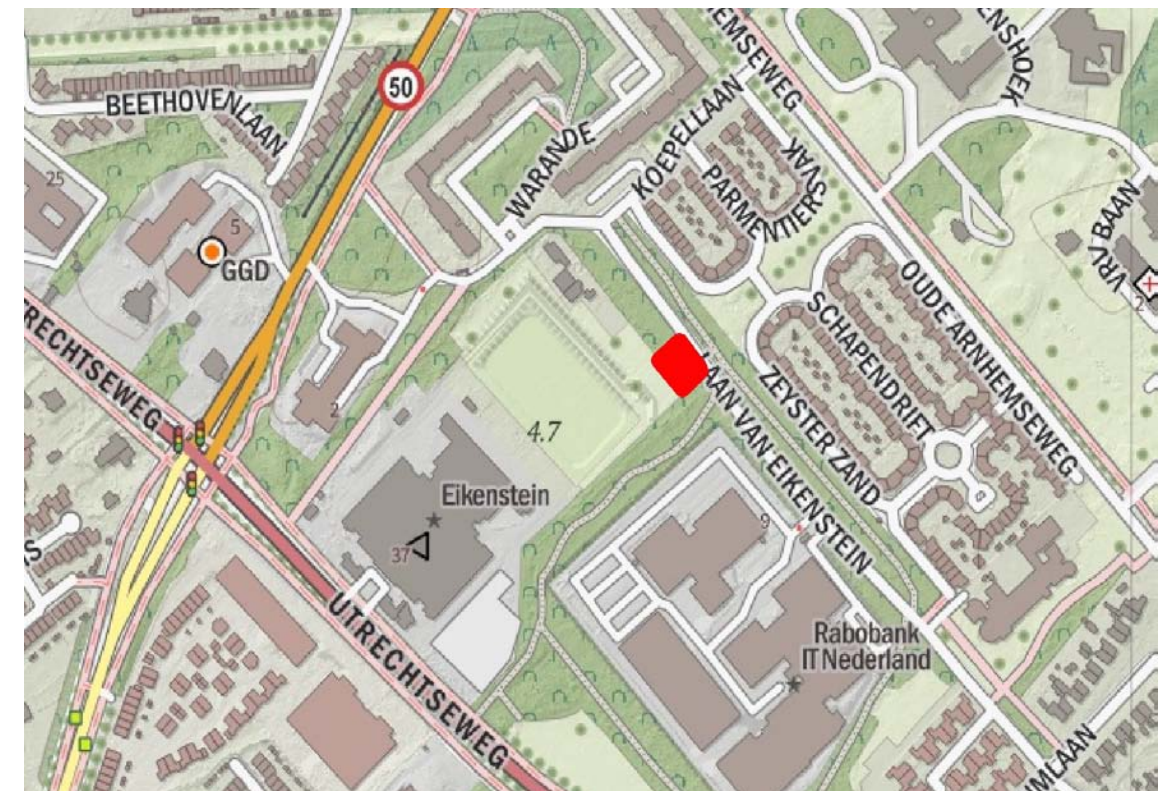
*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

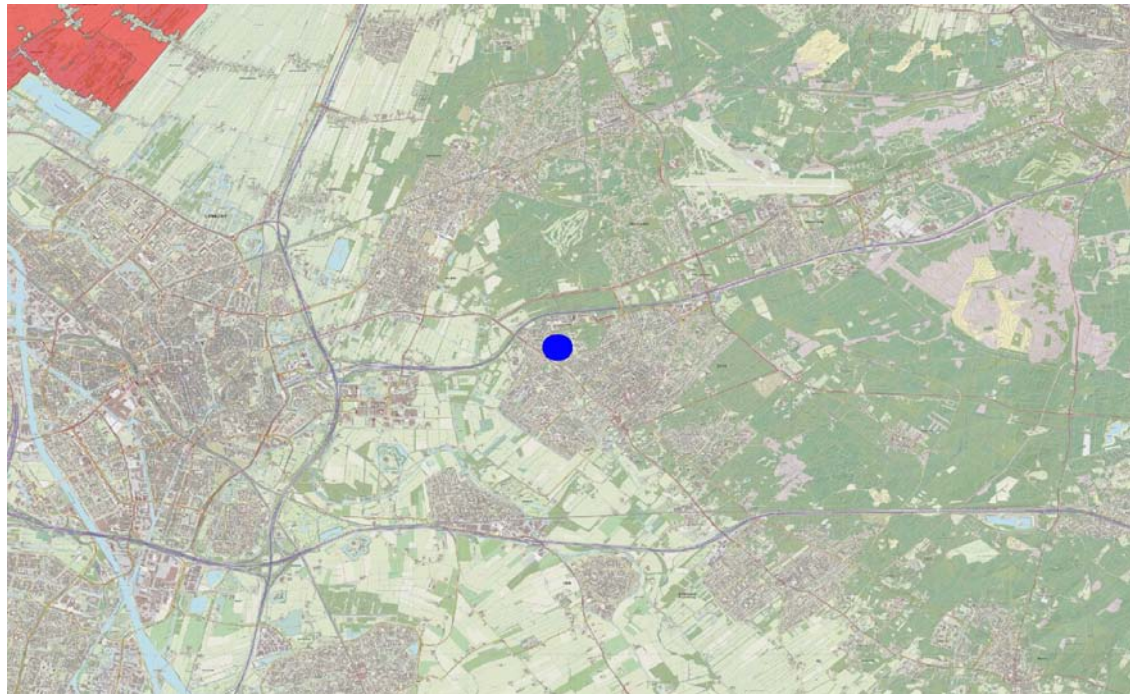
Voor het perceel Eikenstein aan de Utrechtseweg 37 te Zeist wordt ontwikkeling van woningen voorbereid. De ontsluiting van de woningen zal via de Laan van Eikenstein plaats vinden. Voor de bouw van de woningen zijn in een eerder stadium de verschillende onderzoeken uitgevoerd. Voor de ontsluiting moet nog een ecologisch onderzoek worden uitgevoerd.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 17 juli 2020 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

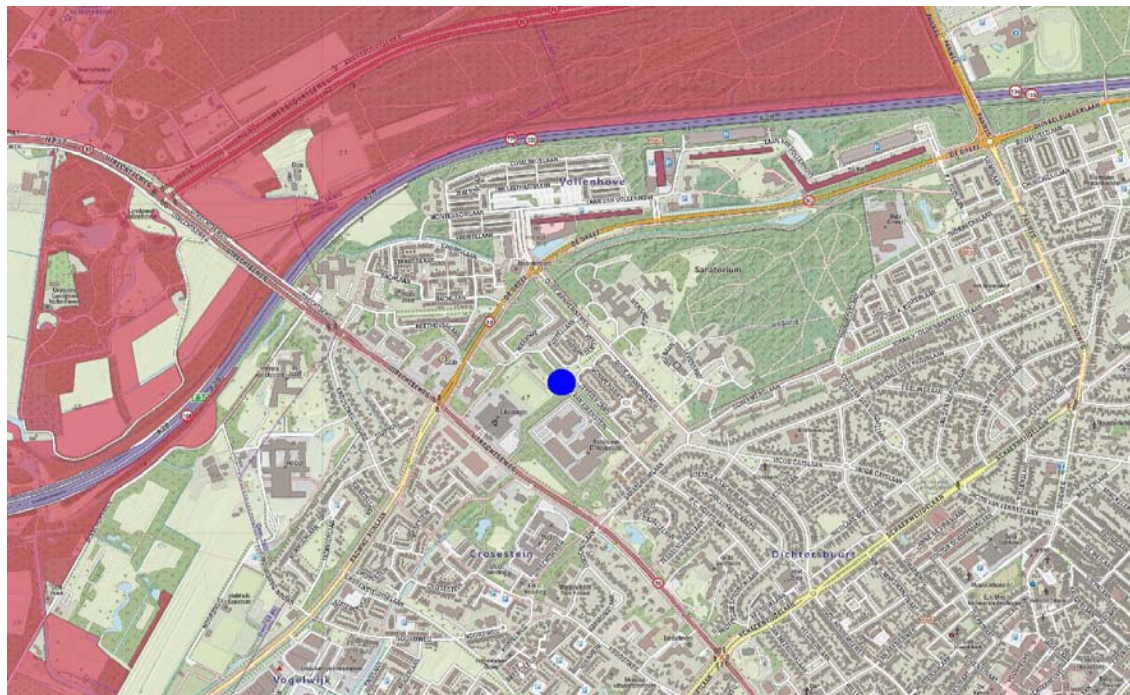
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland.

De planlocatie betreft een bosstrook langs de Laan van Eikenstein te Zeist. Het betreft de toegangsweg – haaks op de bosstrook – voor de nieuwe woningen op het perceel Eikenstein. Voor de ontsluiting wordt een beperkt deel van de bosstrook – ter breedte van de toegangsweg, ca. 8 meter – gekapt. Het onderzoek beperkt zich niet tot deze strook, maar strekt zich uit over ca. 50 meter bosstrook. De bosstrook langs de Laan van Eikenstein ligt binnen de bebouwde kom van Zeist. Aan een zijde ligt een woonwijk en aan de overzijde zijn voormalige landgoederen aanwezig.

De Natura 2000-gebieden liggen op vrij grote afstand. Op krap tien kilometer van de onderzoekslocatie ligt het Natura 2000-gebieden Oostelijke Vechtplassen. Het dichtstbijzijnde gebied, dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), ligt op bijna een kilometer afstand.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 17 juli 2020 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocaties en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 17 juli 2020 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betrof bewolkt, droog weer met een temperatuur van 21 °C en windkracht 1 Bfr uit het westen.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er is vooral gelet op bosdieren en dieren die afhankelijk zijn van de aanwezigheid van bomen. Er zijn waarnemingen van de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) bekend uit de omgeving, van de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) zijn geen waarnemingen bekend. Op verschillende plekken zijn waarnemingen van de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) bekend. Er zijn geen meldingen van beschermde dieren die aan de locatie zijn te koppelen. Het is mogelijk dat er sprake is van een waarnemerseffect. Voor de sloop van de jeugdgevangenis is een ontheffing verkregen voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). De gewone dwergvleermuis kan langs lanen jagen. Er is echter geen sprake van en essentieel jachtgebied voor de gewone dwergvleermuis langs de Laan van Eikenstein.

Vegetatie en planten

De bosstrook is te beschouwen als een vegetatie uit het zomereik-verbond (*Quercion roboris*). De vegetatie is redelijk goed ontwikkeld. Opvallend is een grote plek met daslook (*Allium ursinum*). Binnen de bosstrook zijn – ter hoogte van de ontsluitingsweg – geen beschermde soorten aangetroffen.

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de rosse vleermuis en de watervleermuis zitten meestal in spleten en gaten in bomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Op de planlocatie betreft een bosstrook met soms dikke bomen. De planlocatie beschikt niet over geschikte bebouwing voor vleermuizen. Aanwezigheid van gebouw bewonende vleermuizen op de planlocatie is daarom niet mogelijk. De bomen binnen het tracé zijn onderzocht op geschikte holten voor vleermuizen. Er is een boom aangetroffen met een afgebroken dikke tak. Op de kop van de tak kan een holte zijn ontstaan (het is vanaf de grond niet zichtbaar). De inrottingsholten zijn niet geschikt als

verblijfplaats voor vleermuizen – de holten zijn van boven open (en vleermuizen hangen aan de bovenzijde van de holte te slapen). Er zijn geen spechtengaten of andere geschikte holten aangetroffen. Aanwezigheid van vleermuizen is daarom uit te sluiten.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het perceel valt binnen de bebouwde kom van Zeist. De kans op een jachtgebied is aanwezig gezien de directe omgeving. De omgeving heeft echter verscheidene gelijke locaties. Er is daarom geen essentieel jachtgebied aanwezig. De bosstrook vormt een lijnvormig landschapselement. Bekend is dat verschillende soorten vleermuizen langs zulke lijnvormige structuren vliegen. De bosstrook kan daarom een vliegroute voor vleermuizen vormen.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocaties is een kleine kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals eekhoorn, egel (*Erinaceus europaeus*), spitsmuizen en muizen.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. In de directe omgeving is geen geschikt habitat voor roofvogels aanwezig. In de bosstrook zijn geen nesten aangetroffen die van roofvogels kunnen zijn.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Op de planlocatie is er mogelijkheid voor de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen.

Herpetofauna en vissen

Er is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig voor watergebonden organismen in de directe omgeving. De aanwezigheid van deze dieren kan met absolute zekerheid worden uitgesloten.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocaties voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten.

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Na-

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

tuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 17 juli 2020 is gebleken dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde soorten binnen het tracé van de ontsluitingsweg kan worden uitgesloten. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Binnen de bosstrook kunnen algemeen voorkomende vogels broeden. De kap van de bomen moet daarom buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. In de bosstrook is het voorkomen van eekhoorn en egel mogelijk. Met de planning moet hiermee rekening worden gehouden. Egels kunnen bovengronds overwinteren onder bladhopen of struiken. De kap moet of voor de winter worden uitgevoerd, of voorafgaand moet gecontroleerd worden of er egels overwinteren.

De bosstrook kan een vliegroute vormen voor vleermuizen. De opening in de bosstrook als gevolg van de ontsluitingsweg zal geen effect hebben op de vliegroute. Wel wordt geadviseerd de opening zo gering mogelijk te maken. Verlichting kan een vliegroute minder geschikt maken. De verlichting langs de bosstrook mag daarom niet toemen. Het toepassen van amberkleurige verlichting of lage verlichting (max. een meter hoog) is wel mogelijk. Groene verlichting is niet correct omdat dat voor vleermuizen en andere nachtdieren een heldere kleur is.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecoloog – in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhoppen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende

dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Houtopstanden

De bomen vallen niet onder de Wet natuurbescherming omdat het binnen de bebouwde kom volgens de Wet natuurbescherming, hoofdstuk houtopstanden staat.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer 10 kilometer van de planlocatie. Voor de werkzaamheden aan de woningen is door derden een berekening van de depositie gemaakt. Een extra berekening is niet noodzakelijk.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op grote afstand van de planlocaties. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voor-nemen, wordt geen effect verwacht.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor het perceel Eikenstein aan de Utrechtseweg 37 te Zeist wordt ontwikkeling van woningen voorbereid. De ontsluiting van de woningen zal via de Laan van Eikenstein plaats vinden. Voor de bouw van de woningen zijn in een eerder stadium de verschillende onderzoeken uitgevoerd. Voor de ontsluiting is bijgaand een ecologisch onderzoek uitgevoerd.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 17 juli 2020 is gebleken dat de aanwezigheid van beschermde soorten kan worden uitgesloten. Voor werkzaamheden is een vervolg onderzoek niet noodzakelijk.

Op de planlocatie zijn mogelijk algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen, dat globaal van half maart tot eind juli is.

De aanwezigheid van egel en eekhoorn is eveneens niet uit te sluiten. De werkzaamheden moeten buiten de winter worden uitgevoerd, of begeleid worden door een ecooloog.

De bosstrook kan een vliegroute voor vleermuizen zijn. De verlichting mag daarom niet toenemen en de opening voor de ontsluitingsweg moet zo beperkt mogelijk worden.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- provincie-utrecht.nl
- waarneming.nl
- quicksanhulp.nl (bevat waarnemingen uit de NDFF).